

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/45/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120202901
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8120202901.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a členov senátu JUDr. Martina Barana a JUDr. Evy Šofrankovej v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, právne zast.: Advokátska kancelária Gallo, s. r. o., so sídlom Jilemnického 4012/30, 036 01 Martin, IČO: 36 715 352, proti žalovanému: F. W., I.. XX.XX.XXXX, Z. XXX XX Ž. XX, o zaplatenie 9.389,77 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 08.06.2020, č. k. 9Csp/44/2020-37, takto jednodhlasne

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku II. a III.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi poistné v sume 24,20 eur, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanému nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. § 1 ods. 2, § 2 písm. d), § 7 ods. 1, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení ku dňu uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“).

3. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu uzatvoril so žalovaným dňa 17.10.2014 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 10.000,- eur s uvedením RPMN 14,57 %, splatnosťou prvej splátky 20.12.2014, splatnosťou ďalších splátok 20. dňa v mesiaci, termínom konečnej splatnosti 20.11.2024, ročnou úrokovou sadzbou 14,57 %, splátkou 155,09 eur, počtom splátok 120, priemernou RPMN 10,86 %, celkovými nákladmi spotrebiteľa 8.610,80 eur, celkovou čiastkou 1.8610,80 eur. Žalobca súdu predložil „Predžalobnú upomienku“ zo dňa 25.05.2017, doručенú žalovanému, ktorou bol vyzvaný k okamžitej úhrade omeškanej sumy 483,42 eur s upozornením na možnosť predčasného zosplatnenia úveru a „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“ zo dňa 20.07.2017, doručenie ktorého však žalobca nepreukázal.

4. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie okrem iného uviedol, že výzvou zo dňa 31.03.2020 požiadal súd žalobcu, aby zaslal súdu všetky doklady a výstupy z registrov, ktorými sa overovala bonita žalovaného, špecifikoval dlžnú sumu na istinu, úroky a poplatky a rozpis všetkých splátok úveru na istinu, úroky a poplatky. Žalobca špecifikoval sumu na istinu - 8.877,71 eur, úroky - 487,86 eur a poistné - 24,20 eur. Doklady preukazujúce skúmanie bonity žalovaného žalobca nepreukázal. Keďže žalobca súdu žiadne doklady o skúmaní bonity žalovaného nepredložil, je zrejmé, že vyššie uvedeným spôsobom zodpovedajúcim odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity dlžníka žalobca nepostupoval. V zmluve je síce uvedené, že žalovaný má príjem z podnikania 9.056,- eur a výdavky 100,- eur, ale tieto údaje neboli doložené žiadnymi dokladmi. Navyše základ dane ako rozdiel medzi príjmami a výdavkami bol len 335,- eur. Súd dospel k záveru, že poskytnutý úver je bez úrokov, bez poplatkov a k jeho platnému predčasnému zosplateniu nedošlo. Žalovanému teda zostalo zachované právo splácania úveru v splátkach, pričom splátka je tvorená iba časťou pôvodnej splátky pripadajúcej podľa amortizačnej tabuľky na istinu. Žalobca má tak nárok iba na vrátenie rozdielu medzi sumou istiny poskytnutou a splatnou ku dňu rozhodnutia súdu a sumou istiny už vrátenou. Z poskytnutej istiny 10.000,- eur bola ku dňu rozhodnutia súdu zaplatená suma 4.350,78 eur tvorená istinou 4.187,43 eur a poistným 163,35 eur. Výška splatnej istiny ku dňu rozhodnutia súdu nie je známa pre nezaslanie amortizačnej tabuľky, čo vzhľadom na anuitné splácanie bolo nevyhnutné. Súd teda žiadnu istinu priznať nemohol (zároveň nevedel, či zaplatená istina nepokrýva už celú istinu splatnú ku dňu rozhodnutia súdu). Priznal len sumu nezaplateného poistného vo výške 24,20 eur. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 2 CSP. Žalobca bol v konaní prevažne neúspešný, preto nárok na náhradu trov konania nemá a úspešný žalobca náhradu trov konania nepožadoval.

5. Proti výrokom II. a III. rozsudku podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd nesprávne uviedol, že žalobca nezaslal súdu amortizačnú tabuľku, nakoľko táto bola súdu predložená ako súčasť príloh k odpovedi na výzvu súdu zo dňa 31.03.2020. Súd sa tak nesprávne vysporiadal s predloženými dôkazmi a svoje rozhodnutie vyvodil na základe neúplných dôkazov. Žalobca sa rovnako nestotožňuje so záverom súdu, že žalobca nepostupoval spôsobom zodpovedajúcim odbornej starostlivosti pri skúmaní bonity žalovaného v zmysle ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 ZoSÚ v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy. Žalovaný preukázal výšku jeho príjmu z podnikania a inej samostatne zárobkovej činnosti a na druhej strane aj jeho mesačné výdavky. V prípade, že súd považuje poskytnutý spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov, má žalobca nárok na vrátenie rozdielu medzi sumou istiny poskytnutého úveru a sumou istiny splatenou žalovaným. Istina tvorí sumu 10.000,- eur a žalovaný do dňa podania žalobného návrhu uhradil sumu 4.350,78 eur. Žalobca má teda nárok na vrátenie sumy 5.649,22 eur. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

6. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 357 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu, a teda vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. CSP, a takto vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario). Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote termín verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1, 3 CSP). Po prieskume napadnutého rozhodnutia podľa vyššie uvedených zásad (§ 379, § 380 ods. 1, 2 CSP) dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti je vecne správne.

8. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi právnym predchodcom žalobcu ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola dňa 17.10.2014 uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe

ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 10.000,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť formou 120 anuitných mesačných splátok vo výške 155,09 eur do novembra roka 2024. Súd prvej inštancie správne ustálil, že na predmetnú zmluvu dopadá právna úprava v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

9. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že žalovaný bol v omeškaní so splátkami úveru, avšak nemal za preukázané, aby Oznamenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 20.07.2017 bolo doručené žalovanému. V tomto smere žalobca neunesol dôkazné bremeno, a preto súd nemal za preukázané splnenie podmienok na platné zosplatnenie úveru. Keďže konečná splatnosť úveru bola v úverovej zmluve dohodnutá až ku dňu novembromu 2024 a k platnému zosplatneniu nedošlo, správne uzavrel súd prvej inštancie, že žaloba o zaplatenie dlhu z úveru je podaná predčasne.

10. K odvolacím námietkam žalobcu o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, odvolací súd uvádza. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len „ZoSÚ“) účinného v čase uzatvorenia zmluvy, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

11. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

12. Podľa čl. 8 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS, členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Členské štáty, ktorých právne predpisy ukladajú veriteľovi povinnosť posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa na základe nahliadnutia do príslušnej databázy, si môžu túto povinnosť zachovať.

13. V zmysle čl. 26 preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedajúcich postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity, a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takému správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14.06.2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií, veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

14. V tejto súvislosti Súdny dvor v rozsudku z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais (C-565/12, EU:C:2014:190), posudzoval dodržanie takýchto hraníc vymedzených pre režim sankcií, ktorý bol stanovený zo strany členského štátu, v danom prípade v súvislosti so sankciou spočívajúcou v zániku v zásade celého nároku veriteľa na úroky v prípade porušenia povinnosti, upravenej v článku 8 smernice 2008/48, preveriť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa. Vzhľadom na dôležitosť cieľa ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka, Súdny dvor rozhodol, že ak by sa sankcia zániku nároku na úroky oslabilala alebo úplne znefunkčnila, nevyhnutne by z toho vyplývalo, že nemá skutočne odrádzajúcu povahu (pozri v tomto

zmysle rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, EU:C:2014:190, body 52 a 53) (bod 64., 65. Rozsudku SD vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti N. Z..

15. Ustanovenie § 7 odsek 1 ZoSÚ zakotvuje povinnosť veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver na základe relevantných a aktuálnych informácií. Toto ustanovenie by malo zabezpečiť záujem veriteľov správne odhadnúť schopnosť spotrebiteľa splácať a správať sa tak obozretne jednak z pohľadu návratnosti úveru a jednak z pohľadu dôsledkov nezodpovedného požičiavania na strane spotrebiteľov.

16. Zo samotnej zmluvy o úvere ani z ostatného obsahu spisu nevyplýva, že by žalobca pred vstupom do zmluvného vzťahu preveroval bonitu žalovaného, v zmluve nie je uvedený čistý mesačný príjem žalovaného.

17. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že ustanovenie § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z. z. súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy. Nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti. Ako vyplýva z prejednávanej veci, overenie bonity dlžníka nebolo dostatočné. Postup žalobcu bol iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti. Žalobca nemal preukázaný príjem žalovaného hodnovernými dokladmi, napriek tomu mu poskytol úver. Žalobca sa nezaujímal, aké má žalovaný výdavky na živobytie a či mu teda zostáva dostatok finančných prostriedkov na splácanie úveru. V konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Keďže žalobca hrubo porušil zákonom stanovenú povinnosť, v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

18. K odvolacej námietke žalobcu týkajúcej sa doloženia amortizačnej tabuľky odvolací súd na doplnenie dodáva, že eurokonformným výkladom ust. § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z. z. je potrebné dospieť k záveru, že rozpis v zmysle ust. § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z. neukladá dodávateľom, resp. veriteľom takto členiť každú jednu splátku, ale len označuje, z čoho jednotlivé splátky pozostávajú. Vo vzťahu k členeniu splátok aktuálne existuje už bohatá rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. V takom prípade akákoľvek amortizačná tabuľka nie je povinnou súčasťou akejkolvek úverovej zmluvy, pokiaľ je v zmluve uvedené, aká je celková výška splátky a v aký deň je jej splatnosť (frekvencia splátok), čo v prejednávanej veci bolo jednoznačne zistiteľné z úverovej zmluvy.

19. V konaní bolo preukázané a strany sporu ani nerozporovali, že žalovaný v prospech žalobcu poukázal úhrady v celkovej výške 4.350,78 eur (č.l. 17). S poukazom na skutočnosť, že žalobcom poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov, pričom žalobca má nárok len na nesplatenú istinu úveru, ku ktorej splatnosti nedošlo (súd nemal za preukázané platné zosplatenie úveru), správne postupoval súd prvej inštancie, keď priznal len sumu nezaplateného poistného vo výške 24,20 eur (výrok I.) a v prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol (výrok II.).

20. Správnym výrokom I. a II. zodpovedá aj správny výrok o trovách konania. Za daného stavu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zamietavom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil. (§ 387 ods. 1 CSP).

21. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, no v priebehu odvolacieho konania mu žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádzal z čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).